

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

УЗРОЦИ ОФАНЗИВЕ

ИЗМЕЂУ СОМЕ И ОАЗЕ

За време 25. и 26. марта напади на сектору Амијена су ослабили. Комуникеи од ова два дана јављају нам само за акцију артиљерије јужно од Соме у пределу Хангарда, Месила и Гривена.

Северно од Соме Немци нападају позиције Бикој, 20 км. јужно од Арса; они су свуда одбијени. Јужно од Соме, између Хамела и Марселкава, Енглези врше успешне против нападе и заробљавају Немце.

У сектору Оазе, Немци су задржани у њиховом напредовању од Ноајона, и они су сада на десној обали Оазе, и покушавају сада да пренесу акцију на лево обалу реке. Они су се утврдили у пределу Шони Баризи, заштићени с лева масивом Сен Гобен. Французи, који држе у овом сектору утврђене позиције од Кусиа до Краона, преко Анизи и Шмен де Дам учиниће немогућним операције немачке на левом боку северног сектора Ене. Изгледа да је циљ немачки, стварајући нови борбени фронт, да принуде Французе, да разбаце своју снагу, и да одврате њихову пажњу од Амијена, који остаје увек главни објект Немца.

ПРОБУЂЕНА СНАГА

Цирих. — Дочек Корошеца у Љубљани, који је стигао да прими албум са 200.000 потписа југословенских жена, био је величанствен. Словеначки посланик био је дочекан од масе, која је бројила хиљаде лица. Испрегли су коње из његових кола и маса је довозила Корошеца до хотела као правог триумфатора. На банкету је

Корошец изјавио, да нема сумње, да ће се југословенски идеали остварити. За време боравка Корошецевог варошке зграде и приватне куће биле су окићене народним заставама.

Немачки свештеници хоће да се одупру пропаганди у корист независне државе, коју проповедају њихове колеге словеначки и хрватски свештеници. И састали су се у Целовцу, где су изјавили, да су они у начелу противни сличним аспирацијама.

Међутим се јавља, да аустријске власти настављају прогањање потписника југословенске декларације. Већина лица на саслушању пред полицијом одговара, да се не сматрају обавезним, да дају изјашњења, одбивши чак и да потпишу записник саслушања. На Риједи су саслушавани од полиције и калуђери капуцинског реда. Влада је позвала црквене власти, да збаци цео хрватски клир.

ИТАЛИЈАНСКИ ФРОНТ

Рим. — Један ратни дописник на фронту талијанском пише да је офанзива аустријска на талијанском фронту неизбежна. Али кад ће почети офанзива, зависи од атмосферских прилика, а исто тако од операција у Француској. Сматра се да је непријатељ већ готов. Непријатељ ради на томе већ три месеца, а у последње време јако је активан. Аустрија концентрише снаге у планинској зони фронта. Између Будикари и масива Грапа концентрисане су три армије Конрадове, а у зони бли-

кој позадини непријатељској доводе се нове трупе и пласирају нове батерије, исто тако нагомилава се муниција и храна.

Резерве које долазе из Трентина прилазе постепено линији за напад. Између Бренте и Пјаве а иза масива Грапа налазе се дивизије Кевешове, које сачињавају лево крило групе Конрадове.

ИЗ РУСИЈЕ

Париз. — »Матен« дознаје да су Кадети руски узели иницијативу да заједно раде с Јапаном.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — »Голоа« каже: Наша врховна команда користила се застојем непријатеља, да изврши нове концентрације снага, које јој стоје на расположењу. Велики број дивизија доведен је на фронт Соме, трупе свеже и обузете најлепшим моралом војничким, које су Кајзерове дивизије, исцрпљене офанзивом, са пуном жестином среће јуче и срећке сутра на бојном пољу у Пикардији.

Париз. — Ове значајне операције пружиле су нашим војницима најлепше дане борбе. Они су потпуно косили накланом ватром трупе непријатељеве у збијеним редовима и причиниле им невероватне губитке. Немци су припремали напад с трупама у којима су веровали, да су непобедне, и њихово разочарење мора бити велико кад виде ове трупе заустављене у своје слапу.

Према изјавама заробљеника, немачке трупе биле су уверене да ће францу-

ЧЕШКИ ПОКРЕТ

Берн. — Граф Чернин путује за Берлин да би се споразумео о мерама да се угуши покрет у Чешкој.

КОД НЕПРИЈАТЕЉА

Рим. — Према изјавама, заробљеника аустријских, ситуација у Аустрији у погледу намирница је критична. Било је побуна у Грincu и Загребу; јављају се многе смртне случајеве од глади. У целој земљи влада епидемија великих богиња. Боје се, да се не рашири куга преко Галиције, из Одесе, јер у Одеси има много случајева.

Париз. — Генералисим Фок посетио је и поздравио нове трупе, које су му изјавиле, да са нестрпљењем очекују улазак у борбу.

Лондон. — Лојд Џорџ се вратио с фронта, где се сусрео са Клемансом.

Лондон. — Према званичним мишљењима војних кругова непријатељев напад од 22 и 23 марта потпуно је пропао. Против Енглеза у околини Албера, против Француза на Соме северно од Мондијеа непријатељ је бацно до 20 дивизија. Према обавештењима заробљеника и документима нађеним код њих, непријатељев циљ је био да пресеку железничку линију Сен Жист—Амиен и управе напад на Париз.

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

Данило Крајиновић, благајник покретне арт. радионице пошта 414 моли свакога онога, који би што знао о ниже именованим војницима да га извести, како би им могао послати карте, које су за њих из Србије стигле:

Миливојевић Ненад, послед. одбр. младића од мајке Стамене из Азање.

Милановић Љубомир, артиљерац од снаје Наталије из Мраморца.

Милошевић Милоје, наред. III поз. од жене Живке из Кушијева.

Милошевић Александар, из Оревице, од мајке.

Мијатовић Димитрије од оца Лазара из Азање.

Михаиловић Чедомир од Иване из В. Крсне.

Мијушковић Радован, од Лике Тасовчеве, Београд.

ФЕЉТОН

БДЕЊЕ

А. И. ЈЕЈО:
Само њих су двоје остали код куће. Свету су кућу затворили да у њу не улазе људи, да у њу не улази љупки сунчев зрак. Коров им се услужао до прозора, ветар им је залупио вратнице пред којима су некада играли у колу кршни момци и једре девојке. Старцу је суха старост узела очни вид, погрбала га и бацила у запећак. Ту он живи покривен мраком што умотава кутове пустих домова, у којима се одмара чађави прах, што га са себе стресају дремливе ноћи и дуви, нерадни дани, мравовољни и каљави, тешки као грдне плашине!

Старца је напустило ведро памћење, заборав му жуљавом шаком утире светли ум. Не распознаје дан од ноћи. Заборавио је како изгледа треперење јулских звездаца, како на цветовима трепери љупки мај, — нити га весели мили животи, који је човеку драг докле год му смрт не помрачи ум! Седи на оронулој треножници крај старог банка, изнад којег умукле висе гусле: покидане на њима стрче гласне струне; снажну орлову главу на тим гуслама уплео је у своје мреже пакосни паук, који се по њој игра животиња бедних муха! На брижљивој глави орловој мирно почивају пет минутих векова до сунца уздигнуте

ерске прошлости; истурен језик орлов пробада тупу садашњост!

Старцу долази верни мачак, да му преде по вас дуги дан и сву драгу ноћ. Превлачи му репом преко дршћућих руку; жмиравих очију погледа кад када старца, док старца блесаво куња! Не зна се колико ће још дана пробити у прашљивој тами тужни старца; тежак је живот у њој, јер је испуњава отрован ваздух, по коме зверају злобне очи прогнаних духова, нити се зна колико ће га сурове године још шибати својим шибама! Можда ће га у тој тами затаћи и подмукла смрт, али очајно касно, јер она радије одлази у домове у којима станује срећа, која је пред њом немоћно јагње, што га крвожедни вук од једнога скока обара у преплашеном ста-

ду! Можда ће се ту скаменити кукавни старац, да, после много година, на његова плећа слећу гавранови или мудре совуљаге, што по тамним ноћима прете спавачима својим ужасним гласом! Ој, да хоће другогати са мудрим совуљагама, које тако дивно презиру дневни живот, када се кроз људске гомиле најбрже пролетура дволучна лаж и стовико лукавство.

По томе! прашљивоме, прашљивоме мраку пипа још један прозрачан живот, ту живи старчев верни друг, у црној убрадачи убраћена старица. Прошлост је угасила пламен њених свежих образа, збрчкала јој груди на којима се одгајише четири војника, чија имена убележише у најславнију људску повесницу. Њу је напустило весели људски разговор, глухо јој ћутање

затворило старачка уста. Поломиле су се звонке речи старичине, још понеку, тужну и трому, крије гипки језик. Вид није издао несрећну матер: још он блуди за сунцем, што нагиње мрачноме западу; још она упира благи поглед светоме истоку када се рађа сунце!... На дому јој поглед укочено пипа сваки кут. Али јој у оку не пламти више срећа, нити по њему плива љупка нада. Као замагљено стакло, које је задухао љути олуј, без светлости, коју у очи угои спокојан дух, назире њено око стари банак, на коме лежи чађави прах, у коме увиру последњи старчеви дани и последње ноћи његове: хучни скокови живота давно утонуше у вечни мрачни гроб; још само остаде бледуњав траг, као од усахнуле реке успореп последњи ток!...
— Свршиће се —

Нихов напад је прошао, и ако су били бројно два пута јачи и од нас и од Француза.

У исто време наше позиције које штите Амие нису далеко одатле и ми смо стигли у најбољем моменту. непријатељ је употребио нове дивизије, али та је ово врло скупо стало. У јутру 23 марта непријатељ је снажно напао Дернакур јужно од Албера до Ноајон Невј. Сви су напади остали без успеха изумимајући Дернакур где је непријатељ успео да заузме терена. На енглеском фронту напад непријатељев 23 марта остао је без резултата.

Кореспондент «Дели Телеграфа» каже да се непријатељ налази у пределу пот-

пуно пустом који је сам уништио, без икаквих заклона за артиљерију и аероплане и без заштите од временских непогода и зато је иза себе оставио много хиљада мртвих.

Кореспондент «Дели Мела» вели да су губитци у официрима у овој битци били већи него ли икада раније.

Париз. — Г. Клемансо је изложио комисији војну ситуацију на бојном пољу. Декларација је примљена повољно. Г. Клемансо је изјавио и своје уверење у победу. «Ми имамо, рекао је, одличне трупе, људе и команданте храбре, и огромну количину материјала.»

МЕМОАРИ КНЕЗА ЛИХНОВСКОГ

НАКНАДНЕ ПОЈЕДИНОСТИ

Лондон. — У својим открићима Лихновски каже даље:

«Ја сам настојао у Лондону, да одговор Србије буде што помишљивији. И заиста одговор Србије био је плод енглеских напора.

Да су Енглеска и Русија желеле рат против нас, довољан је био један миг у Београду, па да Србија и не одговори на аустријску ноту.

Греј је понудио посредовање, да се дође до споразума у две тачке ултиматума, на које је Србија била спремна да преговара. Да је било добре воље, довољна је била једна или две конференције између Греја, Камбона, Имперјалија и мене, па да се умањи затегнутост.

Али се Берлин противио доказујући, да је свако посредовање противио достојанству Аустрије и наредио је мени, да радим на локализовању конфликта.

Да је Берлин саветовао Берхтолда да прими српски одговор и да се задовољи са дипломатским успехом, до овога не би било дошло. Али, Берлин је радио сасвим противио и настојао је да изазове рат.

Тада је Греј тражио од Немачке, да изађе са једним предлогом али — Немачка је хтела само да зарати. Све је био јачи утисак да Немачка жели рат по сваку цену, јер је иначе било неразумљиво њено држање у питању, које се ње није директно тицало.

Сви позиви, сви предлози остајали су без вредности. Берлин је захтевао да Србија буде масакрирана. Тада се догађаји развише великом брзином. Берхтолд је умерио своје држање, али је Немачка навестила рат Русији, која је узалуд преговарала и чекала целу недељу дана.

19 јула 1914 год. у јутру Греј је послао код мене Тирнела да ме упита, да ли би Немачка остала неутрална кад би и француска урадила то исто. Разумео сам, да је он хтео да каже да треба да поштедим Француску, али он је хтео да нам стави до знања, да

останемо потпуно неутрални и у погледу Русије. То је био тај чувени неспоразум. После подне Греј је говорио само о неутралности Белије и о могућности, да Немачка и Француска остану наоружане једна према другој, а да се не нападне.»

Лихновски спомиње, да је Енглеска до последњег момента заузимала став очекивања, а Берлин је већ онда горорио о Енглеској као о своме противнику. 23. јула Греј је примио Лихновског, пре његовог одласка. Греј је изјавио, да је спреман да посредује и да не жели уништење Немачке. «На несрећу — додаје Лихновски — овај поверљиви разговор био је објављен и тако је Бетман уништио и последњу могућност, да се спасе мир посредством Енглеске.»

Лихновски жестоко напада на немачку дипломатију, која трпи једино оне представнике, који јављају министру иностраних дела само оно што му се свиђа.

Говорећи о немачкој политици савеза, назива је махнитом, јер је политика, која се базирала на Аустријанце, Мађаре и Турке морала да доведе до конфликта са Русијом и до ове катастрофе.

КОД АМИЕНА

Милан. — Јављају из Париза «Кориере де ла Сера», да је Амие главног објект немачке офанзиве, јако утврђен и да се велике снаге налазе око Амиена. Сем тога савезничке резерве, које су скоро потпуно нетакнуте, приправне су, да се у згодном моменту баце на непријатеља.

ЕНГЛЕСКИ СЕКТОР

Лондон. — (Званично). Мало смо помакли напред нашу линију у току ноћи на јужној обали Соме, источно од Серсу Корби. Северно од Соме задобили смо заробљеника и један митраљез у близини Не-

вил Витас. Немачка је артиљерија била активнија ноћу на целом енглеском фронту. Непријатељ је жестоко бомбардовао загушљивим гасовима између Ланса и канала Ла Басе и источно Армантиера.

ПРОПАО ЦЕПЕЛИН

Копенхаген. — Јављају из Шгавангера, да је код Јакдерена пропao један немачки цепелин. Овај је цепелин бомбардовала једна енглеска ратна лађа и оштетила.

УСПЕХ АВИАТИКЕ

Париз. — На општем скупу чланова Аероклуба француског, секретар је изјавио: Наши су авијатичари бацили на непријатеља до сада 675.000 кгр. експлозива, уништили су 605 апарата, 27 балона и оште-

тили 588 апарата. Аероклуб је издао до сада 11.000 пилотских диплома.

ХРАБРОСТ ФРАНЦУЗА

Лондон. — Вестминстер Газетес пише: «Французи се боре за одбрану своје земље једнаком несаломивом издржљивошћу и једнаком хитрином, која им је донела победу на Марни и слом Немаца на Вердену. До сада је наш главни циљ био да непријатељ што скупе плати сваки педаљ заузетог терена. Непријатељ тражи да постигне дефинитивно решење и то увећава нашу наду. Спречавајући Немце да победе, ми сами чинимо један велики корак ка победи. За непријатеља постоји алтернатива: потпуни успех или потпуна катастрофа. Али он неће имати успеха.»

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ЗА БАКЕ

Господин министар војни, под 16 март ове године, донео је решење, да се ђаци, који су комисијским прегледима оглашени као привремено неспособни и отпуштени ради продужења школовања, не позивају на поновни преглед по истеку њихове неспособности, него да им се преглед одложи док не сврше школу, коју сада уче.

РАЗМЕНА ОНЕСПОСОБЉЕНИХ

У последњој партији размењени су ови заробљени официри и чиновници као рањени и онеспособљени: пешад. пуковник Алекса Стевановић, пешад. мајор Глигорије Марковић, пешад. мајор Драгиша Ковачевић, резервни санитетски мајор др. Мизан Вукићевић, пешад. капетан I кл. Живко Кузмановић, инжињер. капетан I кл. Лазар Костић, резервни пешад. капетан I кл. Драгутин

Красојевић, пешад. капетан II кл. Јордан Икић, рез. пешад. капетани II кл. Димитрије Кузмановић, Милан Ђ. Милијашевић, Милен Милојевић и Михаило Петровић, резервни пешад. поручници Јован Попадић, Љубомир Падић, Милош Ј. Поповић, Милутин А. Петровић, Мојсије Андрејевић и Сава Ивковић, пешад. потпоручници Алекса Р. Тошић, Станоје Чечуловић и Чедомир Митровић, коњички потпоручник Божидар К. Поповић, рез. пешадиски потпоручници Борисав Р. Николић, Љубисав Милић, Милан М. Ђорђевић, Милорад Макевић, Михаило Мацић, Михаило М. Васић, Момчило Михаиловић, и Тома Младеновић, рез. инжињер. потпоручник Михаило А. Павловић, апотекар Милутин Милутиновић, Боровоје Митровић, ђак наред. Живојин Илић.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Велика обострана артиљериска акција на многим тачкама фронта северно од Мондијеа и између Мондијеа и Ноајона. На левој обали Оазе беспрекидна артиљериска ватра без учешћа пешадије.

Истакнути делови француски према издатим наредбама, повукли су се на припремљене положаје југо-западно од шуме Куси и јужно од Куси Ле Шато.

Немачке трупе, тучене без прекида артиљеријом, претрпеле су, у току ових операција, знатне губитке. Северо-западно од Ремса два

На левој обали Оазе непрестана артиљеријска борба. Француске батерије ставиле су под своју ватру и растерале непријатељско скупљање у пределу Куси—Ле Шато.

Ништа важније на осталом делу фронта.

Извештај Штаба Источне Војске. — Артиљеријски двобој и активност патрола на више тачака фронта.

Енглески авијатичари бомбардовали су кантонмане јужно од Демир Хисара.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јутрос после интензивног бомбардовања наших позиција, непријатељске знатне снаге напале су трупе енглеске и португалске на сектору од канала де ла Басе до близине Армантиера. Користећи се густом маглом која је онемогућила свако оријентисање, непријатељ је успео да заузме један пролаз у савезничке положаје у близини Нев Шапел, Фокисар и мајура Ла

Кордонери. После жестоке борбе која је трајала целог дана, непријатељ је успео да сузбије португалске трупе у центру и енглеске на боковима линије обале Лисе, између Етер и Бастмор. На оба крила држимо наше позиције у околини Живанши и Флербе. Око ових последњих тачака развиле су се упорне борбе и непријатељ је одбачен. Непријатељ је заузео Ришбург, Сен Васт и Лаванти.

Огорчене се борбе настављају на целом фронту.

Јужно од Араса било је само малих ангажмана, у току којих добили смо заробљеника.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Обострана артиљеријска активност. Проузроковали смо експлозије и пожаре у непријатељским линијама. Пред Фагаре потопили смо артиљеријском ватром непријатељске чамце. Између Сулгарете и Цензон пешадијска ватра. Један наш авијатичар оборио је један непријатељски аероплан код Санта Луџиа ди Пиваве.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — «Франкфуртер Цајтунг» пише: «Добија се утисак, да ће савезници употребити своје резерве у последњој фази развита немачког стратегијског плана. Појачања до сада пристигла изгледа, да су узета са других фронтава. Улазак у борбу француских резерви сачињава чвор садашњег стратегијског проблема.»

Цирих. — Војни критичар «Дајче Тагесцајтунг» предвиђа велику битку пред Амиеном. Он мисли да је наступио час, да уђу у линију Фокове резерве. Он признаје, да Енглези и Французи врше контра нападе и да се ново приспеле савезничке дивизије боре нечувеном храброшћу. Војни критичар закључује: Не заборавимо да противници располажу врло бројним резервама.

Париз. — Поводом трећег немачког пораза у офанзиви на западу, савезничка штампа посвећује чланке пуне хвала Фоковој тактици.

Париз. — После повољног отварања швајцарске границе, отворена је и граница према Холандији. Пренете су нове немачке снаге на западни фронт. Скоро ће се држати у Берлину савет министара спољних послова Немачке, Аустрије, Угарске, Бугарске и Турске. Претресаће се о војничкој ситуацији и о последњем Вилсоновом говору.

Цирих. — После прекида од два дана, литовски непријатељских држава почели су опет

долазити у Швајцарску. Прва ствар, која се може констатовати је та, да Немци не гаје више много наде у своју офанзиву.

Берн. — «Тагесцајтунг» пише: да провинције аустријске у којима живе Немци, треба стварно да буду немачке.

Берн. — Војни критичар немачки Персиус пише у «Тагесблат Цајтунг», да је сумаренски рат прошао и подвлачи огромну нову конструкцију бродова од стране Споразума.

Рим. — Италијански службени кругови означују конгрес народа од Аустрије потиштенних као прву велику фазу италијанско-југословенског споразума.

Штокхолм. — Према вестима из Русије, генерал Каледин се налази у Москви. Он је већ реорганизовао шест дивизија, које су добиле име: «Војници Слободе и Смрти».

Цирих. — Немачки војни критичари испитују ситуацију, губе се у испитивању околности под којима ће генералисис Фок употребити своје резерве. Када и где ће Фок интервенисати? Упркос химни пангерманиста и честитки кајзера, вера војних критичара у коначни успех врло је резервисана.

Краф. — Поводом грчке националне прославе, г. Пашић и остали чланови владе као и посланици присуствовали су служби у цркви.

Атина. — Према декрету краљевом позвати су резервисти 1907—1918 из Патраса, Наплион, Месолонги, да се пријаве од 12—14 априла.